

wyciągnięcie wniosków i propozycji zarówno dla bieżącej jak i przyszłej polityki turystycznej polskich gmin czy kurortów.

Mgr Jolanta Wojciechowska
Katedra Geografii Miast i Turyzmu
Uniwersytet Łódzki
al. Kościuszki 21
90-418 Łódź

Wpłynęło:
16 marca 1992 r.

¹ W spotkaniu tym uczestniczył A. Matczak z Zakładu Geografii Miast i Turyzmu IGEiOP UŁ.

² Von Dr. D. Fischer, *Die Umsetzung von Tourismuskonzepten in die Praxis*, Sofia, 30. Mai 1990, (maszynopis referatu) oraz tenże, *Leitbild und Marketing — Konzept für den Kurort Saas-Fee*, Oktober 1987; wymienione pozycje znajdują się w Katedrze Geografii Miast i Turyzmu UŁ.

J. BROWN, M. SINCLAIR, DANIA „THE ROUGH GUIDE”. PRAKTYCZNY PRZEWODNIK, 1991, WYDAWNICTWO PASCAL, BIELSKO-BIAŁA, SS. 144

Na polskim rynku wydawniczym pojawiła się w 1991 r. nowa oficyna zajmująca się publikacją przewodników i informatorów turystycznych. Wydawnictwo PASCAL jako jedną z pierwszych swoich propozycji wydało praktyczny przewodnik po Danii. Pozycja ta należy do znacznej i popularnej na Zachodzie, a szczególnie w Wielkiej Brytanii, serii pod nazwą „The rough guide”. Autorami pracy są Jules Brown i Mick Sinclair, a opracowanie w języku polskim jest tłumaczeniem z oryginału angielskiego. Omawiana pozycja wchodzi w skład dość obszernej serii praktycznych przewodników po państwach i wielkich miastach świata. Według zapowiedzi wydawniczych zamieszczonych na karcie tytułowej w najbliższym czasie ukazać się mają podobne opracowania dotyczące Jugosławii, Francji, Grecji, Hiszpanii. Szereg pozycji znajduje się w przygotowaniu i planach wydawniczych (między innymi Nowy Jork, Hong-Kong i inne).

Tytuł przewodnika sugeruje, że pozycja swym zasięgiem obejmuje cały obszar Królestwa Danii. Jednak w rzeczywistości teren opracowa-

nia ogranicza się do Półwyspu Jutlandzkiego i dwóch największych wysp Zelandii i Fionii.

Publikacja liczy 144 strony i składa się z trzech elementów: słowa od wydawcy polskiego, wprowadzenia oraz dwóch części zawierających zasadniczą treść przewodnika. Pierwszy z nich zapoznaje czytelnika — potencjalnego turystę z zawartością książki, stara się stworzyć pewien klimat, dzięki któremu obcowanie z przewodnikiem ma szansę stać się swego rodzaju przygodą poznawczą. Fragment ten, choć niewielki w swych rozmiarach (zajmuje tylko cztery strony tekstu) jest niezbędny dla prawidłowego odbioru treści merytorycznych oraz sprawnego, praktycznego posługiwania się przewodnikiem. Jędnolity układ treści części przewodnikowej zwiększa w sposób widoczny te zalety i zachęca do dalszej lektury.

Kolejne składowe to dwie zasadnicze części przewodnika. Pierwsza zawiera podstawowe informacje dotyczące podróży do Danii zarówno z Polski, jak i z Norwegii czy Szwecji. Zakładając, że Dania jest jednym z etapów podróży po krajach skandynawskich, jest to rozwiązanie bardzo korzystne. Informacje te obejmują różnego rodzaju środki lokomocji i zawierają aktualne ceny biletów (1991 r.). W części tej znajdują się także wiadomości dotyczące wydatków związanych z noclegami i żywieniem, obejmujące dokładny opis usług bankowych i waluty. Przepisy wizowe i celne zostały przedstawione skrótowo w związku ze zniesieniem obowiązku posiadania wizy przez Polaków udających się do Danii. Część ta zawiera również bardzo bogaty zasób wiadomości dotyczących wszelkiego rodzaju usług turystycznych: od komunikacji publicznej poczynając, poprzez usługi pocztowo-telekomunikacyjne, handel, wypożyczalnie sprzętu sportowego, na noclegach i posiłkach kończąc. Przy poszczególnych usługach, w miarę możliwości, podawane są aktualne ceny (1991 r.). Na uwagę zasługuje zamieszczony tu słowniczek kulinarny.

Ogólny informator zawiera także wiadomości o festiwalach, świętach narodowych, pogotowiu ratunkowym, wędkarstwie, żeglarstwie itp.

Drugim ważnym fragmentem tej części przewodnika są informacje dotyczące historii ojczyzny Hamleta. Przedstawione w podziale na okresy charakterystyczne dla dziejów Danii, są ciekawe i nie nudzą czytelnika. Element kończący część pierwszą to wiadomości traktujące o języku duńskim oraz krótki słowniczek podstawowych zwrotów i wyrażeń.

Druga część opracowania jest pod względem objętościowym największa (105 stron tekstu) i podzielona została na trzy rozdziały o podobnej konstrukcji, omawiające poszczególne krainy wymienione na wstępie. Układ rozdziałów jest prosty. Znajdują się w nich informacje krajo-

znawcze, które przeplatają się z wiadomościami praktycznymi. Przy omawianiu poszczególnych krain dokonano podziału ich obszaru na regiony oraz wydzielono ważniejsze miasta. Każdy rozdział zakończony jest informatorem zawierającym szczegóły podróżowania. Wyjątkiem jest rozdział pierwszy, w którym wyróżniono i omówiono (jako pierwszą) stolicę kraju — Kopenhagę.

Wspomniane wcześniej przeplatanie się wiadomości krajoznawczych i praktycznych sprawiać może wrażenie nieuporządkowania, lecz tylko pozornie. To niekonwencjonalne podejście do układu treści nadaje opracowaniu oryginalny charakter i zrywa ze sztywnymi ramami stosowanymi w podobnych publikacjach.

Pracę kończy indeks ważniejszych nazw oraz kilka stron przeznaczonych do sporządzania notatek w trakcie podróży.

Na zakończenie opisu należy przytoczyć kilka istotnych szczegółów, bez których obraz przewodnika byłby niepełny. Jednym z nich jest język, jakim napisana jest praca. Proste i zwięzłe sformułowania uwypuklają niekonwencjonalną formę opisu, która ma charakter rozmowy autorów z czytelnikiem-turystą. Niedoskonały jest wprawdzie sam sposób tłumaczenia, ale w ogólnym obrazie całości jest to prawie niedostrzegalne.

Opracowanie zawiera 15 schematycznych mapek i planów miast, co niestety nie w pełni zaspokaja wymogi tego typu opracowań. Uboga jest również szata graficzna, na którą składa się ilustracja na okładce i jedna w tekście. Nie jest to jednak winą wydawcy polskiego, bowiem przewodnik jest wiernym odtworzeniem oryginału angielskiego.

Na uwagę zasługuje fakt, że w zasadzie wszystkie informacje praktyczne przystosowane zostały przez krajowych wydawców na potrzeby turysty polskiego (adresy ambasad, biur podróży, LOT-u, numery kierunkowe telefonów do Polski i Danii itp.). Wszystkie ważniejsze dane zostały wyróżnione grubszą czcionką, bądź ujęte w ramki, co w sposób znakomity zwiększa czytelność pracy.

Intencją wydawcy było przystosowanie przewodnika do różnych grup odbiorców. Przeznaczony on jest nie tylko dla osób, które odwiedzają Danię wyłącznie w celu turystycznym, ale także dla przyjeżdżających tam w interesach, przebywających na konferencjach itd. Zarówno dobór treści jak i forma jej prezentacji spełniają to założenie.

Reasumując stwierdzić należy, że pozycja ta winna znajdować się w biblioteczkach każdego globtrotera i wraz z kolejnymi opracowaniami z tej serii stanowić może doskonale, podręczne źródło praktycznych informacji. Pozwala to zaoszczędzić czas, który byłby strawiony na poszukiwania w bibliotekach, urzędach, biurach podróży. W dzisiejszej za-

bieganej rzeczywistości jest to niezwykle cenne. W dobie otwartych dla Polaków granic przewodnik ten stanowić może jeden z lepszych elementów wypełniających zapotrzebowanie turystów na pozycje tego typu.

Mgr Bogdan Włodarczyk
Katedra Geografii Miast i Turyzmu
Uniwersytet Łódzki
al. Kościuszki 21
90-418 Łódź

Wpłynęło:
16 marca 1992 r.